

2. Calancea A.; Psihologia personalității. Chișinău: Tipografia Centrală,2006.
3. Franțuzan L., Nastas S., Hîncu I. Mediu educațional școlar în contextul implementării curriculumului. Chișinău: IȘE,2020
4. Glava A., Glava C. Introducere în pedagogia preșcolară.Cluj-Napoca: Editura Dacia,2002.
5. Socoliuc N., Cojocar V. Fundamente pentru o știință a educației copiilor de vârstă preșcolară. Chișinău: Cartea Moldovei,2012
6. Stan L. Pedagogia preșcolară și școlarității mici. București: Polirom,2014
7. Voiculescu E. Pedagogia preșcolară. București: Aramis,1999
8. Vrânceanu M., Pelivan V. Scrisoarea metodică. Organizarea procesului educațional în instituțiile preșcolare pentru anul de studiu 2015-2016. Ministerul Educației: Chișinău,2015
9. Vrânceanu M., Terzi- Barbaroșie D. 1001 idei pentru o educație timpurie de calitate. Ghid pentru educatori. Chișinău: Centru Educațional Pro Didactica,2010
10. Новикова Л. И. Школа и среда. – М.: Изд-во «Знание», 1985
11. Webografie:
12. <https://goaravetisyan.ru/ro/sozdanie-sovremennoi-obrazovatelnoi-sredy-kak-obrazovatelna-sreda/>
13. https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/147_156_Conceptul%20de%20mediul%20scolar%20si%20functia%20sociala%20a%20acestui.pdf
14. <https://ru.scribd.com/document/101119682/Mediul-Educational-Scolar>

METODE DE CUNOAȘTERE A PERSONALITĂȚII ȘCOLARILOR DIN CLASELE PRIMARE

METHODS OF KNOWING THE PERSONALITY OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Silvia VRABIE,
doctor în psihologie, Universitatea de Stat „B.P.Hasdeu” Cahul
Daniela ZGHEREA,
studentă, Universitatea de Stat „B.P.Hasdeu” Cahul

CZU: 159.722.7

Summary: The student's personality is a fundamental element in the teaching process, it is a raw material that the teacher has the duty to sand properly based on deep knowledge of its features. Knowing the student's personality allows the teacher, regardless of the discipline he teaches, to structure in a real way, imprinting its dynamism, the artificiality of teaching a lesson being eliminated by the way in which the teacher, knowing the student's personality, knows how to motivate his participation in class. Without an adequate knowledge of the abilities, abilities, orientations, natural predispositions of the student and without a continuous connection of the teacher to the new, the didactic act, as a whole, risks to be damaged, with negative consequences for all parties involved.

Rezumat: Personalitatea elevului este element fundamental în procesul didactic, este un material brut pe care profesorul are îndatorirea să îl șlefuiască adecvat pe baza cunoașterii profunde a trăsăturilor acestuia. Cunoașterea personalității elevului permite cadrului didactic, indiferent de disciplina pe care o predă, să structureze activitatea curentă în mod real, imprimând acesteia dinamism, artificialitatea predării unei lecții fiind eliminată de modul în care profesorul, cunoscând personalitatea elevului, știe să motiveze participarea acestuia la oră. Fără o cunoaștere adecvată a capacităților, abilităților, orientărilor, predispozițiilor naturale ale elevului și fără o racordare continuă a profesorului la nou, actul didactic, în ansamblu, riscă să fie deteriorat, cu consecințe negative pentru toate părțile implicate.

Key words: method, personality, school.

Cuvinte-cheie: metodă, personalitate, școlar.

Cunoașterea psihologică a copilului este pentru educatori, învățători un deziderat major ceea ce privește înțelegerea personalității acestuia, care în prima treime a vieții este în curs de structurare. De astfel psihologii urmăresc să descrie diferențele interne individuale evidente și să le sintetizeze într-o viziune integratoare asupra personalității, pe baza căreia să explice stilul personal al fiecărui individ de a interacționa în cadrul mediului social. Privite din punct de vedere psihopedagogic, cunoașterea și evaluarea personalității copilului precum și a progresului educativ realizat de aceasta, constituie demersuri științifice în activitatea cadrului didactic, preocupat de aplicarea principiului tratării individuale a elevilor în procesul instructiv-educativ [4].

În contextul preocupărilor educaționale termenul „cunoaștere” este noțiunea cea mai frecvent utilizată. Indiferent de accepțiune, fenomenul cunoașterii presupune: un subiect al cunoașterii – ceea ce urmează a fi cunoscut și compatibilitatea elementelor care intră în relație – potrivirea dintre obiectul și subiectul cunoașterii. Înainte de a începe a cunoaște personalitatea elevului, este foarte important să ne formăm obiectivul cunoașterii care este elevul. Acesta trebuie abordat tot în ansamblul însușirilor sale de personalitate: dinamice (temperamentale), instrumentale (aptitudinale), axiologice (caracteriale). În calitate de competență de rol profesional, cunoașterea psihopedagogică urmărește nu doar constituirea unor imagini asupra personalității elevului așa cum este ea „acum și aici”, ci și reflectarea dinamicii devenirii „până acum” și mai ales a evoluției probabile „de acum încolo” în condiții posibile orientativ date.

Altfel spus, principalele obiective ale personalității elevilor sunt:

- crearea unei imagini cât mai obiective asupra structurii și a nivelului funcțional al însușirilor psihice și a rezultatelor generate de persoană; este o cunoaștere descriptivă;
- identificarea cauzelor care au generat structura, nivelul funcțional potențial și rezultatele în care însușirile de personalitate se concretizează; este o cunoaștere explicativă;
- anticiparea condițiilor în care structura și nivelul funcțional al însușirilor psihice vor avea o evoluție definită; este o cunoaștere predictivă [1].

În cele ce urmează Corneliu Novac ne propune o serie de metode care ne vin în ajutorul cunoașterii psihologice a copilului. Acestea sunt: [4, p. 8].

Observația psihopedagogică – ce constă în urmărirea sistematică a manifestărilor psihocomportamentale ale copilului în condițiile activităților lui naturale de joc, învățare școlară și extrașcolară.

Experimentul este recunoscut de toți specialiștii ca fiind metoda cu cea mai largă aplicabilitate în psihologie, dar și cu cea mai mare eficiență, din care cauză este apreciat ca „metodă fundamentală”.

Metoda convorbirii constă în stabilirea unei relații de comunicare directă cu elevul, educatorul urmând să conducă discuția în așa fel, încât să obțină informația care îl interesează.

Metoda anchetei în domeniul educației În educație, aplicarea ei este subordonată strict obiectivului recoltării unor date și informații despre viața psihică, și conduita unui subiect în diferite contexte ale vieții, și acivitățile sale sociale – în familie, în școală, la locul de activitate, în societate, în general.

Metoda biografică („anamneza” – sau „biografia psihologică”) constă în dobândirea de date și informații despre trecutul unei persoane, pentru a reconstitui într-un tablou unitar istoria ei.

Metoda analizei produselor activității. Este o metodă relevantă pentru dezvăluirea și probarea funcțiilor și capacităților psihice ale elevului ca activitatea de bază pe care o desfășoară el.

Metoda testelor psihologice pentru evaluarea personalității elevului Metoda testului psihologic este legată de numele lui J. Mc. Keen Cattell (care o folosește prima dată la 1890 și consacră și termenul – probă), ajutând la „determinarea fizionomiei mentale a unui individ” [apud 4, p. 20].

Considerăm că, cunoașterea elevilor este o acțiune care se derulează în timp. Necesitățile curente ale activității instructiv-educative impun cerința de a cunoaște cât mai bine personalitatea elevului. Copilul trebuie cunoscut pentru a dirija, dezvoltarea personalității lui.

Toate metodele mai sus prezentate vor veni în ajutorul cadrului didactic să cunoască cât mai bine personalitatea elevului. Aplicarea corectă a acestor metode ne pot oferi informații clare despre tipul de temperament al elevului, despre problemele principale cu care acesta se confruntă și-i împiedică demersul său instructiv-educativ.

Cunoașterea elevilor este o acțiune care se derulează în timp prin contractual nemijlocit cu clasa de elevi. Psihologic cunoașterea elevului înseamnă decodarea matricei în care se înscrie persoana acestuia în anumite limite cronologice ca perioadă de vârstă și ca stadiu genetic al etapei delimitate după un anumit criteriu, în cazul nostru mica școlaritate.

Psihopedagogic, cunoașterea elevului pornește de la observarea lui spontană „pe loc”, ca prezență în clasa de elevi, cu manifestările ei exterioare, așa cum se văd cu „ochiul liber”, dar interpretate în context, și continue prin analize de fapte, comportamente, rezultate școlare, observări îndelungate, convorbiri și analize de produse ș.a. cu relevanță pentru reșita lui școlară. Uneori profesorul face apel și la alte procedee de cunoaștere – chestionare, teste, interviuri – care îl ajută pe el, dar și pe elev în dezvăluirea unor resorturi interioare care izvorăsc din viața școlară de zi cu zi, influențând-o în bine sau dimpotrivă.

Metodic și științific, cunoașterea elevului conferă procedeele de mai sus statutul de metodă, cu rigorile acesteia de fidelitate și validitate, cu posibilități de prelucrare de date și interpretări de conținut.

Principalele *metode* utilizate în activitatea de cunoaștere a elevilor sunt cunoscute ca fiind:

- Observația spontană sau cunoașterea după prima impresie;
- Observația îndelungată, sistematică;
- Convorbirea cu elevul sau cu grupul de elevi;
- Analiza produselor activității elevului;
- Probele de personalitate;
- Probele psihosociale;
- Tehnicile sociometrice;
- Interviul;
- Testele [2, p. 10].

În concluzie, considerăm că toate aceste metode enumerate mai sus au o importanță deosebită pentru acumularea informațiilor individuale ce fac parte din viața elevilor noștri cu care lucrăm zi de zi.

Oricare pedagog trebuie să cunoască aceste metode de cunoaștere a personalității elevilor săi și să le aplice în caz de necesitate fără a întâmpina vreo oarecare dificultate. Societatea de astăzi în care trăim impune dezvoltarea la cadrele didactice a simțului diagnostic utilizând metodologii adecvate de cunoașterea personalității elevilor.

Astfel învățătorul va determina printr-un procedeu de diagnosticare, caracteristicile individuale oricărui elev în parte proiectând mai apoi condițiile cele mai potrivite de desfășurare a activităților didactice.

Analiza teoretică a literaturii de specialitate care reflectă diverse abordări și viziuni asupra conceptului și metodelor specifice de cunoaștere a personalității elevilor din clasele primare, ne-a determinat să formulăm:

Scopul cercetării: identificarea nivelului de cunoaștere a metodelor de determinare a personalității elevilor din clasele primare de către cadrele didactice.

Demersul experimental a fost conceput și desfășurat în conformitate cu viziunile și concepțiile metodologice descrise mai sus, și s-a desfășurat în școala medie „Ștefan cel Mare” din satul Văleni, raionul Cahul.

În continuare prezentăm rezultatele obținute în urma aplicării unei anchete sociale cu scopul de determina nivelul de cunoaștere a metodelor de determinare a personalității elevilor din clasele primare.

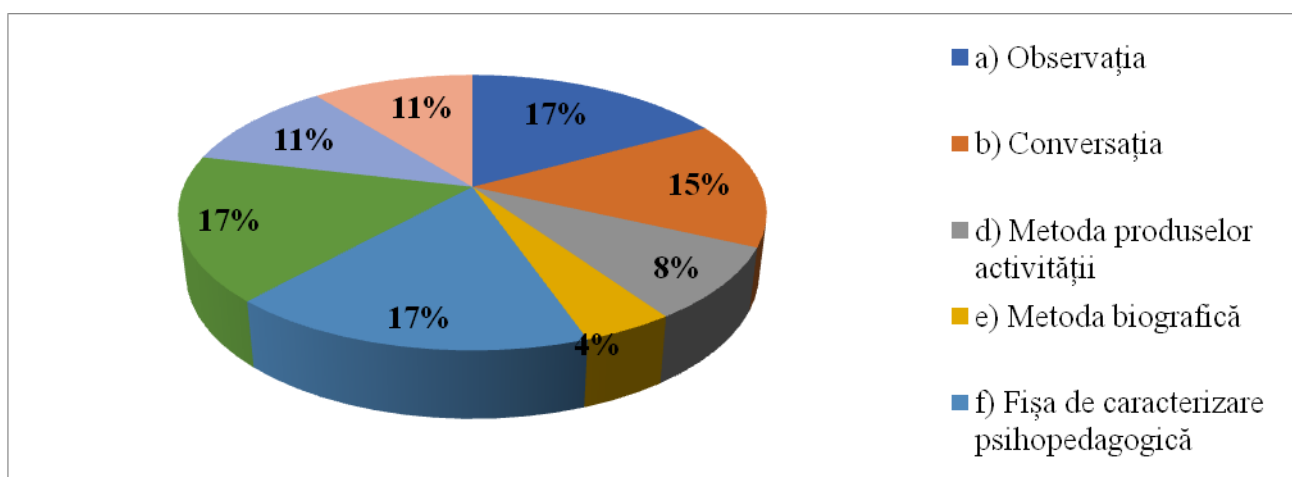

Fig.1. Nivelul de cunoaștere a metodelor de determinare a personalității elevilor din clasele primare de către cadrele didactice

Din datele reprezentate grafic în figura de mai sus, constatăm că cele mai cunoscute metode sunt: ancheta pe bază de chestionar cu 17%, observația 17%, Fișa de caracterizare psihopedagogică 17%, conversația 15%. Metoda produselor activității și metoda biografică este mai puțin cunoscută de către cadrele didactice incluse în eșantionul cercetării.

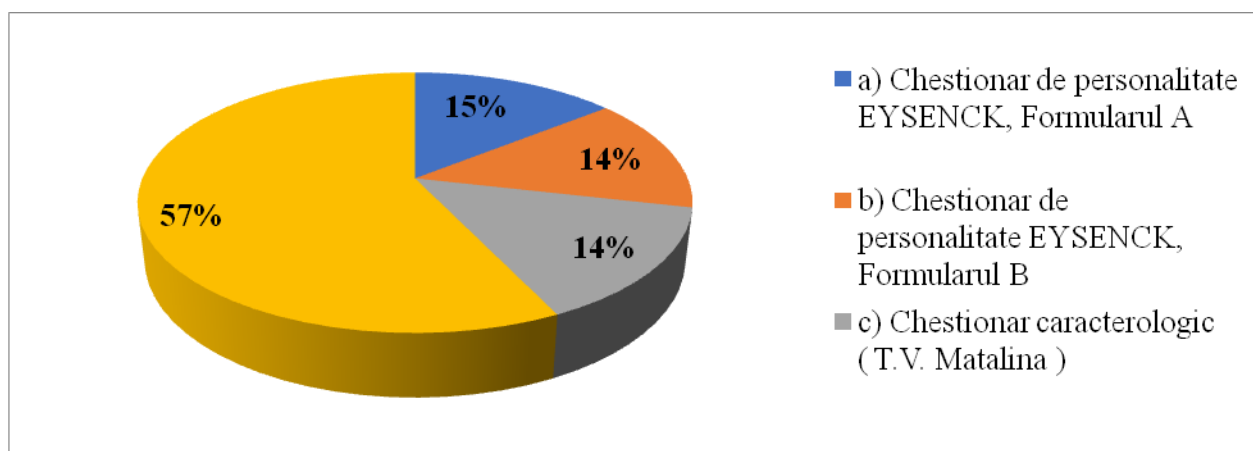

Fig. 2. Nivelul de cunoaștere a testelor psihologice de determinare a personalității elevilor de vârstă mică de către cadrele didactice

Din figura 2 constatăm că cele mai cunoscute teste de determinare a personalității elevilor sunt: chestionarele de determinare a temperamentului acumulând 57%, dar și celelalte teste de cunoaștere a personalității elevilor sunt cunoscute de către cadrele didactice dar într-un procentaj mai scăzut 15%. Chestionarul de personalitate EYSENCK, Formularul A, 14%. Chestionar de personalitate EYSENCK, Formularul B, 14%. Chestionarul caracterologic (T.V.Matalina).

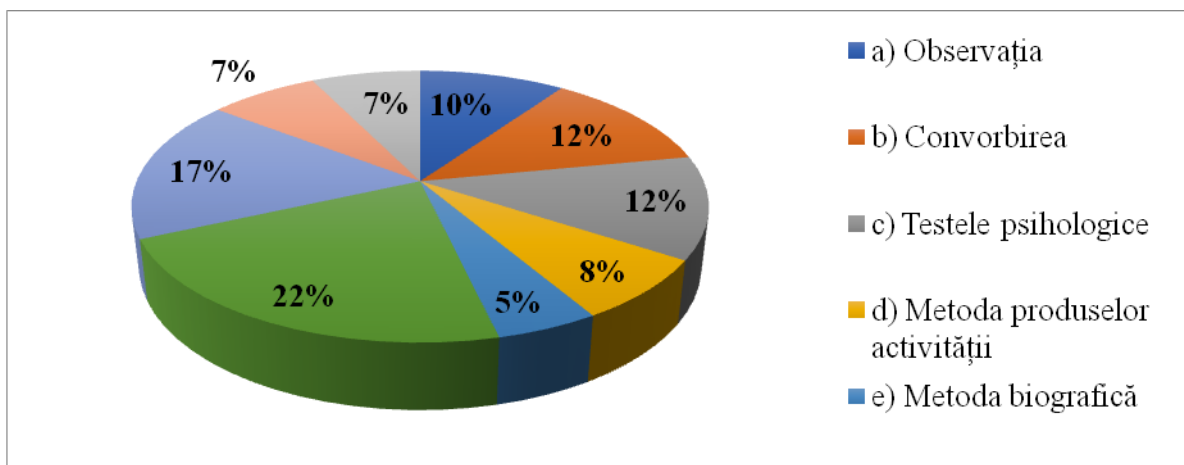

Fig. 3. Aplicabilitatea metodelor de cunoaștere a personalitatii elevilor de către cadrele didactice

Conform diagramei de mai sus, observăm că metoda fișă de caracterizare psihopedagogică este metoda care a acumulat cel mai mare procentaj 22%, aceasta înseamnă că, în activitățile școlare cadrele didactice folosesc această metodă de determinare a personalității a elevilor foarte ușor față de celelalte metode. La fel observăm că metoda ancheta pe bază de chestionar tot a acumulat un procentaj mare 17%. Convorbirea la fel este o metodă folosită cu ușurință în cunoașterea personalității elevilor de către 10% dintre cadrele didactice cercetate. Metoda produselor activității și metoda biografică este mai puțin cunoscută de către cadrele didactice incluse în eșantionul cercetării din acest motiv și sunt mai puțin folosite.

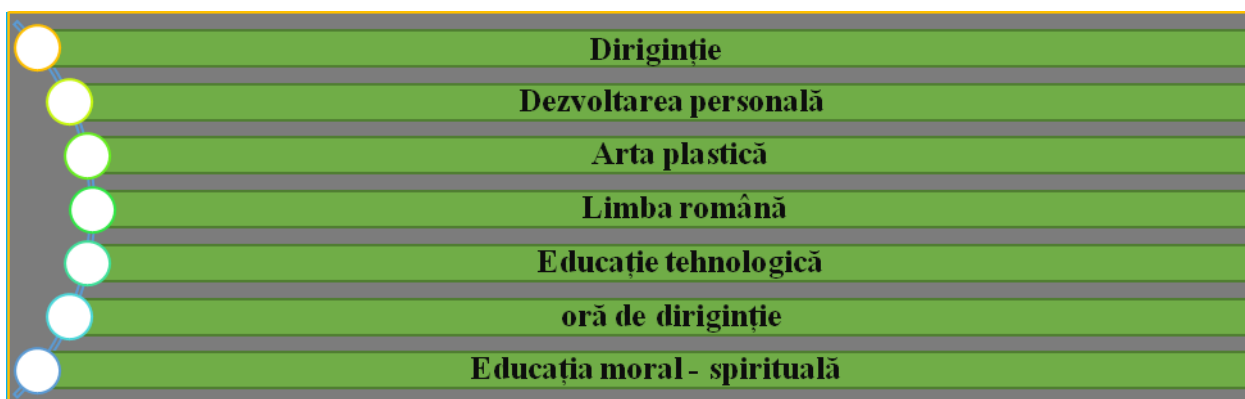

Fig. 4. Disciplinele școlare în cadrul cărora cadrele didactice utilizează metodele de mai sus, în scopul determinării personalității școlărilor mici

Conform schemei de mai sus putem observa că metodele de determinare a personalității sunt folosite la următoarele discipline: diriginție, dezvoltare personală, arta plastică, limba română, educație tehnologică, oră de diriginție.

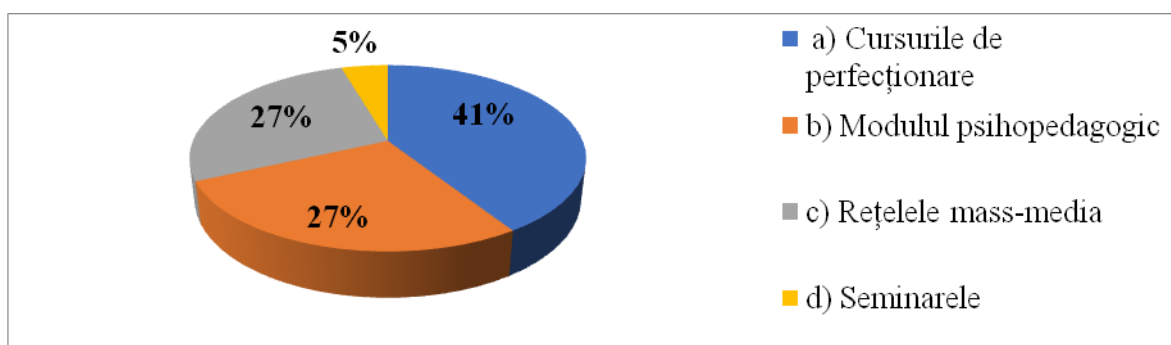

Fig. 5. Sursele de informare a cadrelor didactice despre metodele de cunoaștere a personalității elevilor

Conform diagramei reprezentate mai sus 41% dintre învățători au bifat că sursele de informare folosite de către ei sunt din cursurile de perfecționare, 27% sunt de la modulul psihopedagogic și rețelele mass-media, 5% dintre învățători au bifat că ei se informează despre aceste metode în cadrul seminarelor la care merg.

Disciplinele la care folosesc metodele de cunoaștere a personalității elevilor învățătorii au răspuns în felul următor: dirigenție, dezvoltarea personală, arta plastică și limba română, educație tehnologică, ora clasei.

Am constatat că învățătorii cunosc și diferite teste de determinare a personalității elevilor, peste 57% cunosc și se folosesc de chestionarul de determinare a temperamentului în cunoașterea elevilor și 14% dintre ei cunosc chestionarele de personalitate EYSENK, formularul B, și formularul A. Sursele de informare ale pedagogilor despre toate aceste metode sunt: rețelele mass-media peste 27% și modulul psihopedagogic, însă cercetarea noastră ne demonstrează că cei mai mulți pedagogi se informează cel mai mult despre aceste metode în cadrul cursurilor de perfecționare la care merg 41%. Toate aceste teste folosindu-le în cadrul disciplinelor enunțate mai sus.

Concluzionând cele expuse mai sus, putem afirma că cunoașterea personalității elevilor nu este atât de dificilă precum pare, atunci când folosești metodele potrivite în cunoașterea personalității elevilor.

Potrivit literaturii de specialitate cunoașterea elevilor implică cunoașterea dinamică a personalității elevului, activarea lui în învățarea de tip școlar, cunoașterea particularităților de expresie individuală.

Perioada școlară mică prezintă caracteristici importante privind progresul în dezvoltarea psihică, datorită conștientizării treptate a procesului în care se integrează.

Reflectând asupra rezultatelor obținute în cercetarea experimentală, am constatat că învățătorii cunosc și implementează toate aceste metode de mai sus obținând rezultate importante despre fiecare elev în parte. Metodele folosite cu ușurință în cunoașterea personalității elevilor sunt: fișa de caracterizare psihopedagogică, ancheta pe bază de chestionar, metoda observației și testele psihologice.

Peste 85% din învățători au răspuns că pentru cunoașterea cât mai precisă a personalității elevilor este nevoie de implementarea mai multor metode din prisma cărora se pot acumula rezultate valoroase despre elev, doar 15% din învățători au precizat că și în urma implementării unei singure metode se pot acumula rezultate clare despre personalitatea unui elev. În context cu rezultatele cercetării, recomandăm:

Învățătorul să țină seama de:

Particularitățile individuale de vârstă ale elevilor în aplicarea metodelor specifice de cunoaștere a personalității;

Rezultatele obținute în urma implementării metodelor de cunoaștere ale elevilor;

Comunicarea rezultatelor cu părinții, obținute în cadrul aplicării metodelor de cunoaștere a personalității elevilor.

Părinții:

Să participe activ împreună cu învățătorii la determinarea personalității elevilor;

Să comunice orice problemă liber cu copilul;

Să stabilească împreună cu învățătorul cauzele dereglării personalității copilului.

Referințe bibliografice:

1. Briceag, S. Psihologia vîrstelor: Curs universitar. Bălți: Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, 2017. 291 p. ISBN 978-9975-50-196-5.
2. Enăchescu, E. Repere psihologice în cunoașterea și descoperirea elevului. București: Editura Aramis Print. 2008, 269 p. ISBN 978-973-679-592-3.
3. Novac, C. Dezvoltarea Personalității umane. Teme de curs. http://cis01.central.ucv.ro/eurocomp/dezv_pers_umane.pdf .
4. Muntean, A. Psihologia dezvoltării Umane. București: Editura Polirom. 2006, ISBN 978-973-46-009-3.

ADAPTED CURRICULUM, AN ARGUMENT TO RESPECT THE RIGHT TO EDUCATION CURRICULUM ADAPTAT, UN ARGUMENT AL RESPECTĂRII DREPTULUI LA EDUCAȚIE

Beatrice-Ionela ENACHE

Profesor, Școala Gimnazială „Al. Piru”, Mărgineni, Bacău, România
doctorandă, UPS „I. Creangă” din Chișinău

CZU: 37.011.33

Summary: Education is a fundamental right and a public good, however, this right must be upheld, in the case of children with disabilities, disorders, disabilities or learning difficulties, and by coherent educational and social approaches, balanced environments and favorable to continuous development towards objectives of common interest and integration into the mainstream school. From this point of view, the adapted curriculum comes in the bilateral support of teachers and students in question, by adjusting pedagogical methods in order to adapt, motivate and recover the existing cognitive deficit, but also to connect the contents of the national curriculum with real resources and values. of children with additional educational needs. Concretized in personalized formative purposes, educational desideratum in accordance with obvious individual latencies and limitations, adequate instructive-educational opportunities, inclusive education offers the chance to correlate subjects and school subjects with daily experiences and increase personal and social autonomy to develop self-confidence.

Rezumat: Educația constituie un drept fundamental și un bun public, totuși, acest drept trebuie să fie susținut, în cazul copiilor cu deficiențe, tulburări, dizabilități sau dificultăți de învățare, și de demersuri educaționale și sociale coerente, medii echilibrate și favorabile evoluției continue în direcția realizării obiectivelor de interes comun și integrării în școala de masă. Din acest punct de vedere, curriculumul adaptat vine în sprijinul bilateral al cadrelor didactice și al elevilor aflați în discuție, prin ajustarea metodelor pedagogice în scopul adaptabilității, motivării și recuperării deficitului cognitiv existent, dar și în sensul conexiunii conținuturilor curriculumului național cu resursele și valențele reale ale copiilor cu necesități